

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"สิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่รัฐได้กำหนดไว้คือ การพัฒนาการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบ มีหน้าที่พิจารณา เสนอแนวทาง การวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และลักษณะอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกาลสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในระบอบประชาธิปไตย"¹

กำลังคนที่มีคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนให้ได้คุณภาพดังกล่าวคือ "ครู" นั่นเอง เพราะ ครูเป็นผู้อบรมนิสิตให้ความรู้ เตรียมบุคลากร กุลธิดา ซึ่งเติบโตไปเป็นพลเมืองดี และเป็นผู้ที่ช่วยคนให้รู้จักคิด และคิดเป็น คือ คิดอย่างมีเหตุผล มีหลักฐานและข้ออ้างอิง สนับสนุน มีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และที่สำคัญมากคือต้องเป็นภาครคิดในทางสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากมีความเชื่อว่าคนที่รู้จักคิดและคิดเป็น จะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมอย่างสูงนั่นเอง ทุกคนเชื่อว่า ครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ครูมีลักษณะอย่างไร เด็กก็จะเป็นอย่างนั้น²

¹ลีปนันท เกตุทัต, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 21.

²ชู แสงศักดิ์, "ครูกับเสถียรภาพของประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (กุมภาพันธ์ 2513) : 14.

จากรายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้กล่าวว่
ครูควรมีลักษณะและบทบาทที่พึงประสงค์ต่อไปนี้

1. รักการอ่าน รักการศึกษา ค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความมั่นใจ และศรัทธาในอาชีพครู
2. มีความคิดเป็นของตนเอง กล้าแสดงออก เพื่อเผยแพร่ความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ ๆ ต่อสาธารณะ หรือ เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนโดยบริสุทธิ์ใจ
3. ประพฤติและวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรมจรรยาอันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับกันทั่วไปในชุมชน
4. ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพพอสมควรแก่สภาพ ฐานะ มากนั้น มัชยส์ถ้อคอยไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุ เกินกว่าคุณธรรมและจริยธรรม
5. เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้บอก ผู้แสดงนำเสียทุกกรณีในการเรียนมาเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสนับสนุนให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้ช่วยและเป็นแนะให้นักเรียนมีหลักการ วิธีที่จะศึกษาค้นคว้าและเลือกทางของตนเองได้โดยไม่มีกำบังคับใจเชื่อตามครู เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล
6. ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถรวมกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ อุดหนุน คอการถกวิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอดกลั้น มีวินัยในตนเอง สำนึกในสิทธิของตนเองและผู้อื่น เคารพกฎของสังคมในการอยู่ร่วมกัน รู้จักใช้สิทธิและพิทักษ์สิทธิ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รุแพ รุชนะ เคารพเสียงส่วนมาก รับฟังเสียงส่วนน้อย
7. สนใจศึกษาธรรมชาติและความแตกต่างในตัวศิษย์แต่ละคนเพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตพิจารณาในการปฏิบัติตัวต่อศิษย์ ให้ความรัก ความสนใจ เอาใจใส่อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ได้ความสนิทสนมและความไว้วางใจจากศิษย์ เป็นการรู้จักของวางระหว่างครูกับศิษย์อย่างไคณล
8. พยายามค้นหาความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เพื่อหาทางส่งเสริมแนะนำการ เลือกวิชาและอาชีพแก่นักเรียนให้เหมาะสม

จริง ✓
//

9. ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีได้ในคุณธรรม จริยธรรม โดยไม่หลงใหลในวัตถุและเห็นคุณค่าของการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ¹

เพื่อให้เป้าหมายของการศึกษา เป็นไปตามจุดประสงค์ นโยบายการผลิตครู จึงต้องผลิตครูที่มีคุณภาพและสมรรถภาพที่ดี นั่นคือ ต้องพยายามฝึกอบรมนักศึกษาครู ให้เป็นคนดี ครูดี และเป็นผู้ที่มีความรู้ เพื่อจะได้ออกไปเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ สถาบันที่เป็นแหล่งผลิตครูที่สำคัญก็คือกรมฝึกหัดครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ วิจัยยุทธ วิเชียรโชติ ได้กล่าวถึงการฝึกหัดครูไว้ว่า "การฝึกหัดครูเป็นตัวกำหนดคุณภาพทางการศึกษา ถ้ากรมฝึกหัดครูมีคุณภาพดีและเหมาะสม การจัดการศึกษาโดยส่วนรวมของประเทศชาติ ย่อมมีประสิทธิภาพและก่อประสิทธิผล"²

คอตเทรล (Cottrel) ได้กล่าวถึงสถาบันการฝึกหัดครูไว้เช่นเดียวกันว่า "สถาบันนี้มีความสำคัญมากในฐานะเป็นแหล่งผลิตครู ซึ่งเป็นเสมือนกุญแจของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมดของชาติ ถ้าครูดีจะมีผลไปถึงการศึกษที่ดีของเยาวชน ถ้าครูขาดสมรรถภาพก็จะมีผลให้เยาวชนไม่มีสมรรถภาพไปด้วย"³

ควยเหตุนี้การเตรียมครู จัดเตรียมหรือสร้างครูที่มีคุณภาพสูง คือ มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะและจิตใจสูง มีความเสียสละและเหมาะสมที่จะเป็นผู้อบรม และแนะแนวทางให้อนุชนได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีทั้งที่ประเทศไทย

¹ลีปพนธ์ เกตุทัต, การปฏิรูปการศึกษา, หน้า 142-143.

²วิจัยยุทธ วิเชียรโชติ, "รูปแบบแนวความคิดเกี่ยวกับการฝึกหัดครูในประเทศไทย," รายงานการสัมมนาเรื่องการฝึกหัดครูในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (23-27 สิงหาคม) : 1.

³Donald P. Cottrel, Teacher Education for a Free People (New York : The American Association of College for Teacher Education, 1959), p. 12.

ต้องการ ความจำเป็นและความสำคัญของครูมีความหมายต่อวงการศึกษามาก เพียงใด การผลิตครูที่มีคุณภาพสูงก็มีความสำคัญมากเพียงนั้น วิจิตร ศรีสะอาน กล่าววว่า "ผู้ที่จะเป็นครูจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างดี ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติหรือที่เรียกว่า "ประสบการณ์วิชาชีพ" ซึ่งประสบการณ์วิชาชีพของการฝึกหัดครูที่จะไปเป็นครูก็คือ การฝึกสอนนั่นเอง"¹

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ ได้ให้โอวาทในพิธีเปิดสัมนาแก่นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาก่อนทำการฝึกสอนว่า

1. การฝึกสอนและการฝึกงานเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งในวิชาครู การฝึกสอนจะเป็นการฝึกฝนให้ใคความรู้อและประสบการณ์ใหม่ ๆ และเป็นกาแลกเปลี่ยนขอบกรองของนิสิตใคเป็นอยางดี
2. การฝึกสอนและการฝึกงานจะทำให้ใคเห็นสภาพการของโรงเรียนตาง ๆ ใคอยางคึยง เป็นการนำทฤษฎีออกไปปฏิบัติจริง ๆ นิสิตจะใคพบปัญหาตาง ๆ และตองแก้ไขปัญหาตาง ๆ ใคควยตนเอง²

ดีเวอร์ (Dever) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกสอนไว้ว่า

1. ใคให้นักศึกษาฝึกสอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและการจัดระบบทางการศึกษา
2. ใคให้นักศึกษาใคพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง
3. นิสิตใคนำวิชาการศึกษาแบบตาง ๆ ไปทดลองใค
4. นิสิตใครู้จักเลือกใคอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียน
5. นิสิตใคมีประสบการณ์ใคการทำงานรวมกับผู้อื่น

¹วิจิตร ศรีสะอาน, "หลักสูตรฝึกหัดครูที่ใคใคในปัจจุบัน," วิทยาสาร 21 (พฤศจิกายน 2513) : 57-58.

²ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์, รายงานการสัมมนาการฝึกสอนและฝึกงานของนิสิตวิทยาลัยพลศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2521 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โรงเรียนเนติศึกษา, 2516), หน้า 5.

6. การฝึกการใช้เทคนิคการวัดและการประเมินผล¹

การฝึกสอนนั้นนอกจากจะฝึกสอนวิชาสามัญแล้ว วิชาพลศึกษายังเป็นวิชาหนึ่ง ที่จำเป็นต้องมีการฝึกสอนเช่นเดียวกัน เพราะวิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติเป็นอย่างมากไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวิชาอื่น ๆ บุญสม มาร์ติน ได้กล่าวว่า "...การพัฒนากำลังคนนับว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาประเทศ พัฒนากำลังงานทุกอย่างที่จะกระทำสิ่งใดได้อย่างมีประสิทธิภาพ..."² นั่นก็หมายถึงคนจะต้องมีพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคนให้ร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีความอดทนก็คือ "การพลานามัย" นั่นเอง

บิวเจอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสอนวิชาพลศึกษาไว้ 4 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาการกำนร่างกาย (The Physical Development Objective)
2. เพื่อพัฒนากลไกทางการเคลื่อนไหว (The Motor Development Objective)
3. เพื่อพัฒนาทางกำนจิตใจ (The Mental Development Objective)
4. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์³ (The Human Relations Objective)

¹John W. Dever, The Experience Student Teaching (New York : Mc-Millan Co., 1970), pp. 6-9.

²บุญสม มาร์ติน, "การกรรฐาและการพัฒนาประเทศ" ประมวลบทความเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ (พระนคร : ศุภสภา, 2513), หน้า 8.

³Charles A. Bucher, Foundation of Physical Education (Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1968), pp. 162-170.

วรศักดิ์ เพียรชอบ ไกล่ล่าวสรุปว่า

วิชาพลศึกษา เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับ การศึกษาแขนงอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่นก็ตรงวิธีการ และสื่อที่นำมาใช้ คือ พลศึกษา ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการ เล่นกีฬา เป็นสื่อกลางของการเรียน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา ต่าง ๆ¹

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงจัดให้มีการ เรียนการสอนวิชาพลศึกษาขึ้นในโรงเรียน และได้จัดให้วิชาพลศึกษา เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็จัดวิชาพลศึกษา เป็นวิชา เลือกว่านักเรียนต้องการจะเรียน วิชาพลศึกษาเพิ่มขึ้นก็สามารถเลือกเรียนได้ตามต้องการ

จากที่กล่าวแล้วว่า การฝึกสอน เป็นประสบการณ์ที่นักเรียนครูได้รับเนื่องจาก ออกไปพบกับเหตุการณ์จริง ๆ ในระหว่างการฝึกสอนสิ่งที่นักเรียนครูจะได้รับคือ "การ เข้าใจงานครูและเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น การฝึกสอนจะทำให้ นักเรียนฝึกสอนรู้จัก เตรียมสิ่งแวดล้อมที่จะแก้ไขลักษณะ เฉพาะตัว เช่น เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ ความเจริญงอกงามในอาชีพครู ดังนั้น การฝึก สอนจะเป็นส่วนประกอบที่ถือว่า เป็นหัวใจของการฝึกหัดครูทุกชั้นทุกประเภท"² แต่ ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกสอนจะดีหรือไม่ เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ประการ เช่น โรงเรียน อุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเขตจังหวัดภาคใต้ นั้น การเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถาบันต่าง ๆ

¹วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา," วารสารศึกษาศาสตร์ พลศึกษา และสันทนาการ 11 (มิถุนายน 2521) : 10.

²คณะครุศาสตร์, ข้อเสนอแนะในการฝึกสอน (พระนคร : โรงพิมพ์การ ราชวุฒศึกษา, 2501), หน้า 65.

มีอุปสรรคมากมาย ทั้งนี้เกิดขึ้นจากลักษณะภูมิประเทศที่ในเขตนี้มีภูเขาสลับซับซ้อน ฝนตกชุก ทำให้การคมนาคมในเขตนี้เป็นไปอย่างไม่สะดวก และอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างจากคนส่วนใหญ่ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าน่าจะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ให้มีความก้าวหน้าและเกิดผลดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้มีครูพลศึกษาที่มีคุณภาพดี และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนากำลังคนให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาระหว่างอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาที่กำลังฝึกสอน
3. เพื่อสำรวจหาข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุง แก้ไขการจัดการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้รุ่นต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนใน เขตจังหวัดภาคใต้ในค่าน
ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. คำนการเรียนการสอน
2. คำนอุปกรณ์และสถานที่
3. คำนการปกครองชั้นเรียน
4. คำนตัวนักเรียน
5. คำนโรงเรียนที่ไปฝึกสอน
6. คำนนักศึกษาฝึกสอน
7. คำนอาจารย์พี่เลี้ยง
8. คำนอาจารย์นิเทศก์
9. คำนกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาวิทยาลัย
พลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ คำนการเรียนการสอน คำนอุปกรณ์และสถานที่ คำน
การปกครองชั้นเรียน คำนตัวนักเรียน คำนโรงเรียนที่ไปฝึกสอน คำนนักศึกษาฝึกสอน
คำนอาจารย์พี่เลี้ยง และคำนอาจารย์นิเทศก์ มีปัญหา

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้วยความ

จริงใจ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

อาจารย์พี่เลี้ยงบางส่วนที่ตอบแบบสอบถามไม่มีวุฒิทางพลศึกษาจึงอาจจะไม่มีความเข้าใจและไม่ทราบถึงปัญหาทางค่านพลศึกษาได้คือเท่าที่ควร

คำจำกัดความของการวิจัย

การฝึกสอน หมายถึง ประสบการณ์ภาคปฏิบัติที่ทางวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้กำหนดให้นักศึกษาออกไปฝึกสอนในโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้ นักศึกษาได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูพลศึกษา ภายใต้การนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ การฝึกสอนร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยง

อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์ของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศการสอน รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ และประสานงานระหว่างโรงเรียนฝึกสอนและวิทยาลัยพลศึกษาที่นักเรียนเรียนอยู่

อาจารย์พี่เลี้ยง หมายถึง ครูอาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ ที่นักศึกษาทำการฝึกสอนอยู่ ซึ่งผู้บริหารของโรงเรียนฝึกสอนจัดให้ทำหน้าที่คอยดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือขณะที่นักศึกษาไปปฏิบัติงานการสอนอยู่ในโรงเรียนนั้น

นักศึกษาฝึกสอน หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ ที่ทำการฝึกสอนในปีการศึกษา 2523

วิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ หมายถึง วิทยาลัยพลศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย มีอยู่ 3 แห่ง คือ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา

โรงเรียนฝึกสอน หมายถึง โรงเรียนที่ทางวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ได้จัดส่งนักศึกษาไปฝึกสอนในปีการศึกษา 2523

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้
2. เป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาฝึกสอนที่จะออกไปทำกาฝึกสอนในการปรับปรุงตนเองทั้งด้านวิชาการและบุคลิกภาพ เพื่อให้การฝึกสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารของวิทยาลัยพลศึกษา อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ในการปรับปรุง แกไขหลักการและวิธีปฏิบัติงานค้ำนี้ให้ดียิ่งขึ้น
4. สถาบันผลิตครูค้ำต่าง ๆ จะได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือก อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ตลอดจนปรับปรุงโครงการฝึกสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
5. เป็นแนวทางใหญ่ที่มีความสนใจใค้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในสถาบันอื่นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย